

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

İSTANBUL FİNANS MERKEZİ'NDE FAALİYET GÖSTEREN ŞİRKETLER İÇİN YABANCI PARA BİRİMİ İLE DEFTER TUTMA DÜZENLEMESİ

27 EYLÜL 2024

KAPSAM

- İşbu çalışma, 26.09.2024 tarih ve 32674 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “***Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 569)***” kapsamında hazırlanmıştır.

1. Giriş

- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğ (Sıra No: 569) ile İstanbul Finans Merkezinde faaliyet gösteren şirketler için tercih ettikleri yabancı para birimi ile defter tutabilme imkanı getirilmiştir.

2. İstanbul Finans Merkezi'nde Faaliyet Gösteren Şirketler İçin Yabancı Para Birimi ile Defter Tutma Düzenlemesi

- 25.09.2024 tarih ve 32673 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 569) ile İstanbul Finans Merkezinde faaliyet gösteren ve faaliyetleri münhasıran 7412 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinin birinci fıkrasında sayılan indirim ve istisnalara esas teşkil eden faaliyetler veya 13.06.2006 tarih ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamındaki kazanç indirimine esas teşkil eden faaliyetlerden oluşan katılımcılardan dileyenlerin, **2025 hesap döneminden (kendilerine özel hesap dönemi tayin edilenlerde 2025 yılında başlayan hesap döneminden) itibaren defter kayıtlarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na (TCMB) günlük olarak kuru belirlenen herhangi bir yabancı para birimi ile yapabilmeleri uygun görülmüştür.**
- **Faaliyetleri münhasıran bu fıkroda belirtilen faaliyetlerden olmakla birlikte, 26.09.2024 tarihi itibarıyla katılımcı belgesini henüz almayan ancak, 31.12.2024 tarihine kadar katılımcı belgesi almak suretiyle bu yerde ilk defa işe başlayan katılımcılardan isteyenler, işe başladıkları tarihten itibaren defter kayıtlarını TCMB tarafından günlük olarak kuru belirlenen herhangi bir yabancı para birimi ile tutabileceklerdir.**

2. İstanbul Finans Merkezi'nde Faaliyet Gösteren Şirketler İçin Yabancı Para Birimi ile Defter Tutma Düzenlemesi (Devamı)

- Mezkur Tebliğ'in ikinci fıkrasında belirtilen faaliyetlerden farklı olarak (7412 sayılı Kanununun 6'ncı maddesinin birinci fıkrasında sayılan indirim ve istisnalara esas teşkil eden faaliyetler veya 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamındaki kazanç indirimine esas teşkil eden faaliyetler) **bu bölgede veya bölge dışında başkaca faaliyetleri de bulunan katılımcılardan bölge içerisindeki şubelerine münhasır olmak üzere defter kayıtlarını yabancı para birimi ile tutmak isteyenler, gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı oldukları vergi daireleri aracılığıyla yazılı olarak başvuruda bulunacaklardır.**
- Yabancı para birimiyle defter tutma başvurusunda bulunacak olan gerçek ve tüzel kişilerin;
 - **Başvuru tarihi itibarıyla sermayesinin en az % 30'unun ikametgahı, kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kişilere ait olan işletmelere ait olması,**
 - **Başvurunun yapıldığı tarihten önceki en yakın hesap dönemi sonunda, bölgedeki faaliyetlerden elde edilen gelirlerinin en az %30'unun ikinci fıkrada belirtilen faaliyetlerden elde edilen gelirlerden olması,** gerekmektedir. Bunun yanı sıra, ilk defa işe başlayanlar için gelir şartı aranmayacaktır.

2. İstanbul Finans Merkezi'nde Faaliyet Gösteren Şirketler İçin Yabancı Para Birimi ile Defter Tutma Düzenlemesi (Devamı)

- Yabancı para birimi ile defter tutma talebinin, defterlerin kullanılacağı hesap döneminin en geç iki ay öncesinden yapılması gerekmektedir. Bu kapsamda yapılan başvuru dilekçesinin ekinde;
 - a) Katılımcı belgesi örneğine ve defter kaydının tutulmak istenildiği yabancı para birimine,
 - b) Ofis alanı içindeki ve dışındaki faaliyet konularına ilişkin bilgiler ile ortaklık yapısına ilişkin bilgilere,
 - c) Ofis alanı içindeki ve dışındaki faaliyetlerin hacmini gösterir brüt satış hasılatına yönelik bilgilere,
 - d) İkinci fıkrada belirtilen faaliyetlerden elde edilen brüt satış hasılatının, bölge içerisindeki tüm faaliyetlerden elde edilen brüt satış hasılatına oranına,yer verilmesi gerekmektedir. Bölgede ilk defa işe başlayacak katılımcıların ise (a) ve (b) bentlerinde yer alan bilgileri ibraz etmeleri yeterlidir.
- Yapılan başvurular Başkanlık tarafından başvurunun yapıldığı hesap dönemi sonuna kadar sonuçlandırılacaktır. Yabancı para birimi ile defter tutmaları uygun görülenlerin, defterlerini bilanço esasına göre tutmaları gerekmektedir.

2. İstanbul Finans Merkezi'nde Faaliyet Gösteren Şirketler İçin Yabancı Para Birimi ile Defter Tutma Düzenlemesi (Devamı)

- Mezkur Tebliğ kapsamında **defter kayıtlarını yabancı para birimiyle tutan katılımcılar, Türk lirasıyla yaptıkları işlemlerini, işlemin gerçekleştiği gündeki TCMB tarafından ilan edilen döviz alış kurlarını kullanmak suretiyle defterlerin tutulduğu yabancı para birimine çevireceklerdir.** Defterlerin tutulduğu yabancı para birimi dışındaki başka yabancı para birimleriyle yapılan işlemlerde ise işlemin gerçekleştiği gündeki TCMB tarafından ilan edilen çapraz kurlar kullanılacaktır. Öte yandan ilana konu edilmiş çapraz kurun bulunmaması durumunda, yabancı para birimiyle yapılan söz konusu işlemler öncelikle TCMB tarafından ilan edilen döviz alış kurları dikkate alınarak Türk lirasına çevrilecek ve ardından aynı gün için TCMB tarafından ilan edilen döviz alış kurları dikkate alınarak defterlerin tutulduğu yabancı para birimi karşılığı tespit edilecektir.

3. Defter Kayıtlarını Yabancı Para Birimiyle Tutan Katılımcılar Tarafından Verilecek Beyannameler

- Defter kayıtlarını yabancı para birimiyle tutan katılımcılar, **beyannamelerini ve beyanname eki bilanço ve gelir tablolarını, beyannamelerin verilmesi gereken ayın ilk gününün TCMB tarafından ilan edilen döviz alış kuru dikkate alınmak suretiyle Türk lirasına çevirecek ve bildirim ile beyanlarını Türk lirası üzerinden yapacaklardır.** Geçici vergi dönemleri itibarıyla verilecek beyannamelerde ise geçici vergi beyannamesinin verilmesi gereken ayın birinci gününde ilan edilen kurlar dikkate alınacaktır. Beyannameye konu verginin ödenmesi, mahsubu ve iadesi işlemlerinde de Türk lirası esas alınacaktır.

4. Defter Kayıtlarını Yabancı Para Birimiyle Tutan Katılımcıların Bildirim Yükümlülüğü

- 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun (VUK'un) 148'inci maddesi gereği, 3'üncü maddenin ikinci fıkrasında yer alan şartları sağlayan katılımcılar, **defter kayıtlarını yabancı para birimi ile tutmaya başlayacakları hesap döneminin ilk ayının sonuna kadar hangi yabancı para birimi ile kayıt yapacaklarını gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı bulunduğu vergi dairesine bildireceklerdir.**
- Hesap dönemi içerisinde ilk defa işe başlayıp, 3'üncü maddenin ikinci fıkrasında şartları sağlamak suretiyle **defter kayıtlarını yabancı para birimi ile tutan katılımcılar, defter kayıtlarını yabancı para birimi ile tutmaya başlayacakları tarihi izleyen ayın sonuna kadar hangi yabancı para birimi ile kayıt yapacaklarını gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı bulunduğu vergi dairesine bildireceklerdir.**
- Bildirimleri süresinde yapmayanlar veya yanıltıcı bildirimde bulunanlar hakkında, VUK'un ilgili ceza hükümleri tatbik olunacaktır.
- Yaptıkları başvuru sonucu defter kayıtlarını yabancı para birimi ile tutmalarına Bakanlık tarafından izin verilen katılımcıların, bu Tebliğ kapsamında **bildirimde bulunmalarına gerek bulunmamaktadır.**

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

SAYGILARIMIZLA

Sitemizde(cumhurbilenymm.com.tr) paylaşılan vergi ve vergileme ile ilişkili çalışmalarda şahsi görüş ve yorumlarımız yer almaktadır. Sitemizde yer alan bilgi veya verileri kullanmanız sonucunda ortaya çıkabilecek her türlü risk tarafınıza aittir. Sitemiz ve yazarları, söz konusu kullanımdan dolayı (ihmkarlık kaynaklı olanlar da dahil olmak üzere) her türlü özel, dolaylı veya arzi zararlardan ve cezai tazminattan dolayı sorumlu tutulamaz.